

megyehatár és Nagykálló közötti szakaszán tapasztaltakkal. Elmondhatjuk, hogy a vonalas beruházások esetében 1,5–2 km-enként átlagban 1 régészeti lelőhelyre számíthatunk.

A feltárási munkákban a Jósa András Múzeum régészei (6 fő), rajzolói és technikusai (5 fő) vettek részt. A bekerült dokumentáció feldolgozása (digitalizálás, átrajzolás, adatbázis feltöltés stb.) megkezdődött. A leletanyag mosása befejeződött. A feldolgozási munkában valamennyi terepen dolgozó, valamint további 8 fő vesz részt. Terveink szerint a leltározásra 2013-ban kerül sor.

Matróz utca (KÖH 37333): Feltárt terület 497 m², 25 Árpád-kori objektum.

Nyírjes (KÖH 75819): Feltárt terület 2727 m², 6 császárkori objektum.

Csárda u., Nyírjes észak (KÖH 75817): Feltárt terület 364 m², 15 bronzkori és császárkori objektum.

Nyírjes II., magyar–román gázvezeték 2. lh. (KÖH 91355): Feltárt terület: 1203 m², 36 császárkori objektum.

Oros, Kállai főfolyástól K-re, magyar–román gázvezeték 5. lh. (KÖH 91351): Feltárt terület 1270 m², 70 bronzkori és császárkori objektum.

Oros, Kállai főfolyástól nyugatra, magyar–román gázvezeték 4. lh. (KÖH 91409): Feltárt terület 1159 m², 85 neolitik és császárkori objektum.

ISTVÁNOVITS ESZTER

173. Orosháza, Belterület, Családsegítő udvara (KÖH 82097)

(Békés megye) Á

2012 októberében az orosházi Szántó Kovács Múzeummal szemben lévő Családsegítő udvarán épülő víztározó gödrének oldalfalában egy Árpád-kori külső kemence maradványa került feltárássra.⁴⁶

RÓZSA ZOLTÁN

174. Orosháza, Thék Endre u. 7. (KÖH 59790)

(Békés megye) Sza

2012. május 19-én az orosházi Főtér beruházásához kapcsolódóan egy magányosnak tűnő, a 3. századra keltezhető szarmata temetkezés került feltárássra.⁴⁷

RÓZSA ZOLTÁN

175. Oroszlány, Gerencsértér (KÖH 45879)

(Komárom-Esztergom megye) Kk

2008-ban kezdődött el a középkori építmény régészeti kutatása, azóta évente,⁴⁸ anyagi lehetőségektől függő mértékben folytatódik a tervszerű kutatás.

2012 folyamán 3 szelvényt nyitottunk a vár központi részén

emelkedő toronytól É–ÉK-re elhelyezkedő, előző években már részben feltárt épület területén. A megnyitott, összesen 60 m² alapterületű szelvényekkel kapcsolatban az volt a célunk, hogy a hiányzó területeken a falkötéseket megvizsgálhassuk, ezáltal az építéstörténet egyértelműsíthető legyen. Korábban ez azért nem volt lehetséges, mert ezeken a helyeken hatalmas fák álltak, s a terület vagyongazdálkodója csak ez év tavaszán vágta ki ezeket, lehetővé téve a további régészeti feltárást.

A 7. szelvényben (mérete: 6×3 m) helyenként majd 3 m vastag betöltést kellett eltávolítanunk. Az É-i sarokban egy korábban megfigyelt fal további szakaszát találtuk meg, azonban a fal síkja igen erőteljesen dőlt ÉK-i irányba. Ez vagy annak köszönhető, hogy a mellette levő hatalmas fa gyökérzete eltolta a falat, vagy pedig az épület használatának idején megsüllyedhetett a fal, minek következtében az épület lakhatatlanná vált, és ennek következtében kellett visszabontani. Mellette fehér apró kavicsos, kemény falalapozás vonala látszódtott, ez talán a későbbi építési periódus alapját jelenthette.

A 8. szelvényben (mérete: 3,5×7 m) a fatörmelék kissé akadályozták munkánkat. Ettől függetlenül itt is megállapíthattuk, hogy a feltárt épület két építési korszakra osztható. Az első, korai periódusban viszonylag jól rakott, 75 cm vastag falakat építettek, majd ezt visszabontották a második periódus kialakításakor, a felszínt egyengették, és erre egy rosszabb minőségű falat húztak. Ennek alapozási szintje mindenütt elkülöníthető a korábbi, mélyebb falalapozásoktól.

A 9. szelvényben (mérete: 7×3 m) csak a felső, mintegy 40–50 cm-nyi betöltés eltávolítására nyílt módunk, azonban jól kivehető volt az épület K-i sarka, amelybe a falazáskor téglákat helyeztek. További támpillérnek nem találtuk nyomát. A következő években szükséges még a szelvény területének teljes feltárása.

2012 folyamán anyagi lehetőségeink beszűkülésével csak kis felületet tudtunk megkutatni a vár területén. Ennek következtében a leletanyag is lényegesen kevesebb volt; jellegében, összetételében az előző évekével egyezett meg. Későbbi céljaink között szerepel az építmény központi részének falkonzerválása és feltárása, az így keletkező ismeretanyag kiegészítheti és pontosíthatja majd eddigi megfigyeléseinket és az ebből levont következtetéseinket.

A leletanyag a tatai Kuny Domokos Múzeumba került.

SCHMIDTMAYER RICHÁRD – LÁSZLÓ JÁNOS

176. Oroszlány, Szentgyörgyvár (KÖH 45868)

(Komárom-Esztergom megye) Ró, Ú

A Vértesi Erdő Zrt. egyik, Oroszlány külterületi részén álló erdészházának (0180/1 hrsz.) több mint 100 éves részét lebontatta, s az újonnan építendő épület alapozási árkából nagy mennyiségű római korú kerámiatöredék, vályogtégla került elő, a metszetalban jól kivehető volt egy szélein szemmel láthatóan vörösesbarnásra égett beásás nyoma, illetve egy meghatározhatatlan korú falszakasz is napvilágra került az árok kiásása során. Ezek után szükséges volt az objektumok szakszerű régészeti feltárása.

A jelenségekre mindkét irányban rábontottunk. Annak ellenére, hogy a talált falszakasz jóval mélyebb alapozású volt, mint a lebontott vályogfalú épület alapozása, falazóanyaga és habarcsa alapján hamarosan egyértelművé vált, hogy újkori készítésű volt. Funkcióját nem tudtuk meghatározni.

46 Rózsa Zoltán: Kisbence. Árpád-kori sütökemence Orosháza belvárosában. *Mozaikok Orosháza és vidéke múltjából* 8(2012)38–40.

47 Sós-kúti Kornél – Balázs János – Rózsa Zoltán: A „szarmata kislány”. Hercegnő sírja az orosházi főtér alatt. *Ifj. Olasz Ernő emlékének. Mozaikok Orosháza és vidéke múltjából* 8(2012)3–13.

48 RKM 2008, 242.; RKM 2009, 298.; RKM 2010, 312–313.; RKM 2011, 128–129.